

povesti v škodo. Dejanje je vseskozi zanimivo ter se naravno in neprisiljeno razvija.—Hrvatoma bi iz vsega srca čestitali na tej knjigi, ker je precej osamljen, a lep in zanimiv pojav v naši moderni literaturi, zlasti kar se tiče jasnosti, velikosti in zdrave krepkosti vodilne ideje.

Bugarska slovnica sa čitankom. Sastavio Janko J. Benigar, tehničar. Tiskara i litografija C. Albrechta (Jos. Wittasek). Zagreb 1904. Cijena 1 K, str. 72. — Pisatelj te knjige je uvidel potrebo medsebojnega spoznavanja južnih Slovanov in je izdal v ta namen bolgarsko slovnico. V uvodu pravi čitateljem: „Nema smisla učiti bugarsku slovnico na izust, jer to vrlo umara duh i volju. Glavno je, da se čitanjem slovnice dobije pojam o oblicima—drugo se nauči čitanjem raznih knjiga i listova. Svakako je potrebno, da se i kasnije prigodice osvrne na pojedine odsjke slovnice, te se tako bez osobite muke i u teoretičnomu dijelu usavrši.“ Po tem načelu se je ravnal pri sestavljanju slovnice. Knjiga je razdeljena v slovnico (str. 5.—28.), čitanko (str. 29.—48.) in rečnik (str. 49.—70.).—Ker so si južni slovanski jeziki jako sorodni, bo zadostovala tudi tistim Slovincem, ki se hočejo seznaniti z zanimivo, lepo bolgarsko književnostjo. — G. Janko Benigar je rodom Slovenec in študira tehniko v Gradcu.

F. K.



RUSKA.

Ziserl-Sarkevič: **Lehrbuch der russischen Sprache nach der Sprechmethode.** Kišinev. Cena 1 K 50 v. — Že nekaj časa se dobiva v slovenskem knjigotrštvu ta izvrstna knjiga, ki je prav primerna za pouk v krožkih, a tudi porabna za samouke, ki znajo vsaj že čitati akcentuirano ruščino. Slovnica je pisana vseskozi v ruščini, ravnotako tudi vaje; pridejana pa je zbirka besed, razvrščenih po lekcijah in z nemškim prevodom. Tudi pri slovniških paradigmah nahajamo nemški prevod. Z izjemami se učenec ne muči; saj uči izkušnja, da je treba za praktično rabo jezika v prvi vrsti le temeljitega znanja glavnih pravil, nepravilnosti se z lahkoto zapomnijo ob čitavi ali pogovoru. Kar pa daje knjigi glavno vrednost, je to, da opisujejo skoro vsa berila razmere in predmete, ki jih srečavamo v vsakdanji rabi jezika. Tako si pridobi učenec zadostno množico besed; za vajo jezika skrbi zbirka vprašanj pod vsakim berilom. Seveda bi bilo priporočati, da se tvarina še vse bolj dialogizira, kar je trajnemu znanju v neprecenljivo korist; zgled

takšnega dialogiziranja nam podaja n. pr. v nemški strokovni literaturi metoda Häusser za učenje tujih jezikov v mojstrski dovršenosti. Za začetnika—samouka torej knjiga ni popolnoma priporočljiva, ker je dialog premalo podroben in ker vprašanjem niso pridejani tudi odgovori. Pač pa je izvrstno učilo za naše ruske krožke. Obenem opozarjamo gg. veščake na potrebo, da nam poda kdo v prav kratkem času podobno urejeno knjigo za učenje ruščine za samouke in v slovenščini, ker je le malo moči, ki bi bile vsled perfektnega znanja ruščine v resnici sposobne za poučevanje, dalje zato, ker je zanemarjenje nerazdružljivo s kurznim poukom in ker je tudi v krajih, ki še nimajo krožkov, da, celo na deželi, mnogo takih samoukov, ki bi se z veseljem in vnešo lotili učenja, ako ne bi primanjkovalo vsega potrebnega.

V. M.



STARA ZGODOVINA SLOVANOV.

Vedno in vedno se bavijo slavisti s slovansko prazgodovino. Kdaj so prišli Slovani v te dežele, katere imajo sedaj v posesti? To vprašanje razmotriva zopet nekaj knjig, ki so izišle v najnovejšem času. Navesti hočemo njihove glavne trditve.

Ed. Boguslawski: **Einführung in die Geschichte der Slaven.** Aus dem Polnischen übersetzt von Waldemar Osterloff. Jena 1904. 80. 129. — Boguslawski najprej našteva mnenja vseh dosedanjih slavistov o slovanski prazgodovini. Njegova misel je pa ta: V VI. stotletju, pravi Boguslawski, je samo en slovanski rod nosil ime „Slovani“, a to nazivanje se je pozneje razširilo na vse druge. Na Balkanu so bili razni narodi: na eni strani Besi, na drugi pa Veneti, ki so bili Slovani. Kot dokaz za svojo trditve navaja obleko, okraske in orodje. Hallstattska, ali boljše venetska kultura je na jugu izvirno slovanska. Italijo in Češko so preplavili Kelti, nad južne Slované so prišli Rimljani, nad severne pa Svevi, in šele od tega časa dalje nastopajo Slovani pod slovanskim imenom. Končno trdi Boguslawski: Slovani so avtohtonni na vsem ozemlju, katero so posedali za časa Karola Velikega. Njih prva domovina je bila v Iliriji, odkoder so šli proti severu čez Donavo in Karpate ter so te kraje poslovanili. Kakor znano, so učenjaki v tem vprašanju jako needini. „Avtohtonisti“ trdijo, da so Slovani od nekdaj doma v Iliriji, Trakiji in Germaniji; proti njim stoje oni, ki trdijo, da so Slovani prišli na jug Donave in Karpatov